

איכות טיפול ורצף טיפול אצל נפגעי שבץ מוחי – ראיות, הנחיות קליניות ומדדי איכות

יגאל לברן
פיזיותרפיה, כללית, ישראל

הקדמה ורקע תיאורטי

במדינת ישראל יש כ- 15,000 אירועים מוחיים וסקולריים מדי שנה. מרבית הנפגעים שורדים את האירוע וזקוקים לשיקום. תהליך השיקום מסייע לנפגעי שבץ מוחי ללמוד מחדש מיומנויות שאבדו בעקבות הפגיעה המוחית כאשר המטרה העיקרית היא השגת עצמאות מרבית ואיכות חיים, בהתאם ליכולותיו, רצונותיו וצרכיו של המטופל. תהליך השיקום מערב צוות רב-מקצועי הכולל את מקצועות הרפואה, הסייעוד ומקצועות הבריאות ומתחיל כבר בשלב האשפוז ונמשך ברצף במסגרות הטיפול השונות.

מטרות

הגדרת סטנדרטים מקצועיים לטיפול פיזיותרפיה לאחר שבץ מוחי במטרה לשפר את איכות הטיפול במסגרות השונות בהן הוא ניתן תוך שמירה על רצף הטיפול והגדרה כוללת של מכלול הקריטריונים הקשורים לאבחון, טיפול פיזיותרפיה, מעקב, הדרכה וייעוץ לאחר שבץ מוחי.

תוצאות

הוקם צוות היגוי של פיזיותרפיסטים מבתי החולים והקהילה של "כללית" שביצע סקירה ספרותית מקיפה בנושא וכתב הנחיות קליניות על תהליך האבחון, הטיפול והמעקב אצל חולים לאחר שבץ מוחי במסגרות הטיפול השונות. תוצר נוסף של התהליך הוא הגדרה של מדדי איכות שעניינם איכות טיפול ורצף טיפול. המדד הראשון הוא מדד תהליך המגדיר זמן מעבר מיטבי בין FIM - Δ מסגרות הטיפול השונות כולל שיעורי ביצוע והשני הוא מדד תוצאתי תפקודי שנבחר ע"י צוות רב-מקצועי בכללית כמו כן הוגדר מודל קבלת החלטות מובנה לבחירת תהליך השיקום המיטבי.

סיכום ומסקנות

התהליך הוא רב מימדי ורב שלבי ובסופו נקבע סטנדרט קליני לטיפול פיזיותרפיה לאחר שבץ מוחי. הסטנדרט הזה נבחן על ידי פיזיותרפיסטים ואנשי מקצוע מובילים מתחום הרפואה והסייעוד ב"כללית" מבתי החולים ומהקהילה. קובץ ההנחיות הקליניות פורסם בינואר השנה כחלק מתהליך הטמעה כולל שיכלול בשלב הבא תכנית של מדדי איכות וביניהם מדד איכות תפקודי.

מילות מפתח

שיקום, הנחיות קליניות, מדדי איכות, Stroke, שבץ מוחי

דברי תודה

תודה לפיזיותרפיסטים של "כללית" שהיו שותפים לכתיבת ההנחיות הקליניות.

תמצית ביוגרפית

"יגאל לברן, פיזיותרפיסט ראשי "כללית"